

Hälsosam och klimatsmart mat som huvudalternativ i Region Stockholms alla verksamheter

Maten vi äter och hur vi producerar den har avgörande betydelse för människors och planetens hälsa. Stockholms läns folkhälsorapport år 2019 visar t.ex. att 16% av alla dödsfall i regionen orsakas av ohälsosamma matvanor. Stora förändringar måste göras för att undvika både minskad livslängd, miljöförstöring och en fortsatt negativ klimatpåverkan (Willet *et al.*).

Resultaten från EAT-Lancet-kommissionen visar de vetenskapliga målen för hållbar och hälsosam kost som fungerar inom planetens gränser för mat. Rapporten främjar kost bestående av en mängd olika växtbaserade livsmedel, med låga mängder djurbaserade livsmedel, raffinerade korn, högt bearbetade livsmedel och tillsatta sockerarter och med omättade snarare än mättade fetter.

Det är fullt möjligt och nödvändigt att etablera matvanor som främjar människors hälsa och stödjer miljö- och klimatsmart mat. En stor mattransformation kommer endast att uppnås genom breda åtgärder som inkluderar en betydande förändring mot hälsosamma kostvanor, stora minskningar av livsmedelsförlust, matsvinn och avfall, samt stora förbättringar av livsmedelsproduktionsmetoder. Flera aktörer i Stockholm län bör ta en tydlig ställning i frågan om hälsosam och klimatsmart mat. Region Stockholm som ansvarar för hälso- och sjukvård i Stockholms län måste ta en ledande roll i frågan om hälsosam och klimatsmart mat.

Region Stockholms miljöprogram 2017 - 2021 har som målsättning att det ska serveras hållbara patientmåltider i landstinget år 2021. Matfrågan beskrivs som komplex eftersom den berör bl.a. områden som klimat, giftfri miljö, biologisk mångfald och kampen mot global antibiotikaresistens. Ett av delmålen i miljöprogrammet är att klimatpåverkan från patientmåltider, räknad i koldioxidekvivalenter (CO₂e), ska ha minskat med 20 procent år 2021 i jämförelse med år 2016.

Världsnaturfonden WWF har satt en klimatbudget för mat ([One Planet Plate](#)). Denna klimatbudget visar hur mycket klimatpåverkan våra måltider kan ha för att vi ska kunna nå målet om maximalt 1,5 graders global uppvärmning. Budgeten är 11 kg koldioxidekvivalenter (CO₂e) per vecka. För en lunch eller middag blir det i snitt 0,5 kg koldioxidekvivalenter (CO₂e) per måltid.

Region Stockholms miljöredovisning 2019 visar att klimatpåverkan från patientmåltider (kg koldioxidekvivalenter/portion) har minskat med 15 procent från 2.8 kg (CO₂e) /portion (2016) till 2.4 kg (CO₂e) /portion (2019). Klimatpåverkan från patientmåltider är således 4 - 5 gånger större idag än vad som kan anses vara hållbart inom 1,5 gradersmålet. För att uppnå en hållbar klimatpolitik gällande måltider behöver Region Stockholm följaktligen öka ambitionsnivån betydligt.

Socialdemokraterna i Region Stockholm yrkar därför:

- Att Region Stockholm inför en tydlig policy som etablerar hälsosam, miljövänlig och klimatsmart kost som huvudsakligt måltidsalternativ i alla sina verksamheter.
- Att Matleverantörer i alla Region Stockholm verksamheter ska på ett enkelt och tydligt sätt redovisa klimatpåverkan av sina matprodukter.
- Att Region Stockholm har som mål att uppnå en klimatpåverkan per måltid som ligger inom 1,5 gradersmålet för global uppvärmning.
- Att Måltidsleverantörer, egna eller upphandlade, i alla Region Stockholms verksamheter ska på ett enkelt och tydligt sätt redovisa klimatpåverkan av sina matprodukter och att detta kravställs i upphandlingsunderlaget.

Matthias Hudl Waltin (S)

Referenser:

- Stockholms läns Folkhälsorapport 2019 https://www.folkhalsoguiden.se/globalassets/verksamheter/forskning-och-utveckling/centrum-for-epidemiologi-och-samhallsmedicin/folkhalsorapporten/rapporter-pdf/folkhalsorapport_191113_webb_korr.pdf
- Willet *et al.*, *Food in the Anthropocene: the EAT–Lancet Commission on healthy diets from sustainable food systems*, *Lancet* (British edition) [0140-6736] 393 10170 p.447-492 (2019)
- Miljöprogram 2017 – 2021; https://www.sll.se/globalassets/6.-om-landstinget/hallbarhet/miljo/miljoprogram_2017-2021.pdf
- WWF Klimatgräns för en måltid; <https://www.wwf.se/mat-och-jordbruk/matkal-kylator/>
- Region Stockholms Miljoredovisning 2019; <https://www.sll.se/globalassets/6.-om-landstinget/hallbarhet/miljo/region-stockholm-miljoredovisning-2019.pdf>

Sätt stopp för utomlänsläckaget!

Den 5 februari 2021 fattade Vårdvalsberedningen i Västra Götalandsregionen i politisk enighet beslut om att utreda förutsättningarna för att upphöra med att ersätta digitala utomlänskontakter inom öppenvården, de så kallade ”nätläkarna”. Politisk enighet rådde även kring att ställa sig bakom intentionen om att så ska ske vid årsskiftet 2022. Vi socialdemokrater ser inga hinder för att ett liknande beslut bör kunna fattas även i vår region, snarare har Region Stockholm än bättre förutsättningar.

Förra året var Region Stockholms faktura för nätläkarna 560 miljoner kronor. Det är en kraftig ökning i jämförelse med tidigare år och ersättningen motsvarar nu över 11 % av de samlade kostnaderna för regionens vårdcentraler. Kostnaderna beräknas även öka ytterligare under 2021. Nuvarande ersättningssystem till nätläkarbolagen med enbart besöksersättning driver på för många, snabba besök, utan behovsbedömning och med dålig kontinuitet och möjlighet till uppföljning. Samtidigt ser vi att den digitala vården inom regionen gjort stora språng till följd av pandemin. Exempelvis har antalet videomöten i primärvården ökat med 1094 procent och regionens egna app ”Alltid öppet” har nu närmare 1 miljon användare.

Vi är medvetna om att just den digifysiska vården är en prioriterad fråga för den politiska majoriteten, vilket bland annat manifesteras av beslut om den digitala vårdgarantin 2019. Socialdemokraterna ställer sig bakom majoritetens ambition om att Region Stockholm ska ligga i framkant vad gäller digital vård. Vi hoppas därför att vi även kan nå en enighet i att den digitala vården inte ska hanteras som ett separat spår i vårdsystemet, utan ska ses som en naturlig del av en helhet. För att uppnå detta ser vi att nya beslut behöver komma på plats. Om regionen upphör att ersätta digitala utomlänskontakter enligt förslaget så kan invånare i Region Stockholm fortsatt nyttja tjänsterna, men frågan om ersättning förläggs då på en överenskommelse mellan patienten och leverantören av tjänsten. Det kan även vara möjligt för nätläkarna att vid efterfrågan gå in som underleverantörer till vårdcentraler i regionen. De juridiska förutsättningarna behöver utredas vidare.

Om Region Stockholm upphör att ersätta nätläkarna via utomlänsavtalet frigörs en halv miljard som istället kan gå till vårdcentralerna och en

MOTION

betydande satsning på den digitala vården inom regionen, samtidigt som vi stärker kontinuitet och sammanhållen vård centrerad runt en fast läkarkontakt.

Socialdemokraterna föreslår regionfullmäktige besluta

- att* ställa sig bakom intentionen att från och med 2022-01-01 upphöra med att ersätta digitala utomlänskontakter enligt vad som anförs ovan
- att* ge hälso- och sjukvårdsnämnden i uppdrag att utreda juridiska, ekonomiska och andra förutsättningar för att möjliggöra att Region Stockholm från och med 2022-01-01 upphör att ersätta digitala utomlänskontakter enligt vad som anförs ovan

Talla Alkurdi (S)

Daniel Carlstedt (S)

Region Stockholm
2021-01-19

Motion av Anna Sehlin (V) om ökad andel cykelresor i region Stockholm

Transportsektorns koldioxidutsläpp står för cirka hälften av länets klimatpåverkan. För att minska transportsektorns klimatpåverkan behöver fler bilresor ersättas med kollektivtrafik. Det är därför viktigt att kollektivtrafiken är konkurrenskraftig gentemot bilen.

Tyvärr gick utvecklingen, redan innan Covid-19 pandemin, åt fel håll. Trängseln på länets större bilvägar ökar. Under rusningstid på morgon och eftermiddag är det utbredd trängsel och trängsel förekommer under allt längre tidsperioder på vägsträckor som exempelvis Södra länken. Viss trängsel förekommer även på helger, men är begränsad i omfattning. Detta visar regionens egen Mobilitets- och trafikutvecklingsrapport 2019.

Sammantaget visar flera av indikatorerna i Mobilitets- och trafikutvecklingsrapport 2019 att resandet i länet har ökat fram till och med år 2019. Detta både i antal resor, resornas längd och i förhållande till befolkningsökningen. I synnerhet ökar fritidsresandet.

Effekterna av pandemin syns inte i 2019 års rapport utan kommer att märkas först nästkommande år för 2020. Ett förväntat resultat är att trängseln på vägarna lär ha ökat då många till följd av pandemin väljer att ta bilen för att undvika smittorisk.

I länet är arbetsplatser och bostäder ojämnt fördelade över olika länshalvor. Detta leder till pendlingsflöden från platser som domineras av bostäder till områden med en stor mängd arbetsplatser. I de centrala delarna av länet och i vissa arbetsplatsintensiva noder finns störst andel arbetsställen. Fördelningen är mer ojämn på den södra länshalvan än på den norra.

Samtidigt som den ojämna fördelningen av bostäder och arbetsplatser orsakar stora pendlingsströmmar i länet, har många invånare nära till arbetet. Ungefär 40 procent av befolkningen bor inom fem kilometer från sin arbetsplats. Ytterligare cirka 20 procent bor inom tio kilometer. Det är förhållandevis få som har mer än 25 kilometer mellan sin bostad och sin arbetsplats. Att många av länets invånare har nära till arbetet kan ses som en potential för att öka det hållbara resandet med gång och cykel.

Den regionala cykelplanen för Stockholms län pekar ut en riktning för cykelplaneringen i Stockholmsregionen och bidrar till genomförandet av RUF5 2050. Målet är att cyklingen i länet ska öka markant och cykelresorna

ska stå för 20 procent av alla resor till 2030. År 2019 låg andelen som cyklar på 7 procent och andelen har inte ökat sedan år 2015.

Det som ökat är dock cykelflödena över det så kallade citysnittet. Både i antal och i förhållande till befolkningen. Antalet passager var cirka 67 000 under mättillfället år 2019. Det motsvarar en ökning med drygt fem procent jämfört med femårsmedelvärdet för året innan. Men, det räcker inte för att nå målet att öka andelen cykelresor och det räcker inte för att andelen cykelresor ska nå 20 procent av alla resor i länet 2030.

I den potentialstudie som regionens cykelkansli tagit fram visas att nästan 70 procent av länets invånare skulle kunna cykla till arbetet inom 30 minuter om det fanns ett heltäckande cykelväg nät. Analysen visar maxpotentialen för cykelpendling och indikerar att cyklingen skulle kunna öka om att det görs rätt satsningar i cykelvägnätet.

En fördjupad analys har även gjorts, där potentialen utifrån ett nuläge undersöks. I detta scenario tillåts cykling endast på befintligt cykelnät och på bilvägar med en hastighetsbegränsning upp till och med 40 km/h. Resultatet av nulägesanalysen visar att ca 50 % av länets förvärvsarbete skulle kunna cykla till arbetet inom 30 min med nuvarande infrastruktur.

Potentialen för ökad cykling i region är således mycket stor. Om fler länsinvånare cyklade istället för att åka bil, eller ta upp en plats i kollektivtrafiken kan utsläppen från biltrafiken och trängseln i kollektivtrafiken minska. Att fler cyklar även kan ge effekter som förbättrad folkhälsa. Det är oerhört värdefullt att regionen tagit fram så pass bra underlag kring cykelresor men det stora arbetet kvarstår att få och möjliggöra att fler länsinvånare faktiskt väljer cykeln som färdmedel.

Mot bakgrund av ovanstående föreslås regionfullmäktige besluta

att uppdra åt tillväxt- och regionplanenämnden och trafiknämnden att utarbeta strategier för att öka andelen som reser med cykel till arbete, utbildning och fritidsaktiviteter

Anna Sehlin (V)

Region Stockholm
2021-03-23

Motion av Anna Sehlin och Maria Mustonen (V) om förbättrad transportinfrastruktur på Södertörn

Transportsektorns koldioxidutsläpp står för cirka hälften av länets klimatpåverkan. För att minska transportsektorns klimatpåverkan behöver fler bilresor ersättas med kollektivtrafik och fler godstransporter behöver flyttas över från väg till järnväg och sjöfart. Ett område i regionen där trafiksituationen är och kommer att bli ansträngd är Södertörn.

Tyvänn gick utvecklingen, redan innan Covid-19 pandemin, åt fel håll. Trängseln på länets större bilvägar ökar. Under rusningstid på morgon och eftermiddag är det utbredd trängsel och trängsel förekommer under allt längre tidsperioder på vägsträckor som exempelvis Södra länken. Viss trängsel förekommer även på helger, men är begränsad i omfattning. Detta visar regionens egen Mobilitets- och trafikutvecklingsrapport 2019. Godstransporter fastnar också i bilköer och tunga lastbilar belastar vägarna och sliter ner vägbanan vilket leder till reparationer och avstängningar som i sin tur leder till fler köer.

För oss i Vänsterpartiet är det självklart att vi på kommunal, regional och statlig nivå behöver planera och bygga en infrastruktur som leder till att utsläppen från transportsektorn minskar. Vi behöver även av resursskäl, både materiella och ekonomiska, underhålla och förstärka den infrastruktur vi har innan vi bygger nytt. Den nya infrastrukturen som vi bygger ska vara för kollektivtrafik, gång och cykel samt för hållbara godstransporter.

Tyvänn går utvecklingen åt fel håll även där. När Trafikverket skickar ut inriktningsunderlaget för den långsiktiga transportinfrastrukturplaneringen på remiss så höjs de mest samstämmiga rösterna, från kommun och region kring nya motorvägar, ny motorvägspassage över Södertälje kanal och fler körfält på E4/E20.

I maj 2020 öppnades den nya containerhamnen i Norvik och i november 2020 roro-terminalen på samma plats. Även om det just nu under pandemin inte är så stora godsflöden är planen att dessa ska öka kommande år. De flesta politiska partier har varit för hamnen i Norvik då placeringen leder till kortare avstånd till öppet hav än andra hamnar på östkusten. Ett djup på 16,5 meter gör att hamnen i Norvik kan ta emot de största fartygen som går in i Östersjön. Dessutom finns motorväg och järnväg i anslutning till hamnen. Däremot har inget parti fullt ut tagit ansvar för att transportererna från Norvik ska fungera på ett miljö- och klimatsmart sätt.

Förutom väg 73 där stora investeringar lagts så är vägarna kring Norvik inte anpassade för tung trafik. Väg 225 som är den genaste vägen om godset ska söderut mot t ex Södertälje är inte alls en lämplig väg för tunga lastbilar, inte ens busstrafiken kan köra helt säkert där och risken för boende och oskyddade trafikanter att bli påkörda är mycket stor.

De flesta politiska partier vill lösa transportfrågan från Norvik genom att bygga tvärförbindelse Södertörn, en ny motorväg mellan väg 73 vid trafikplats Jordbro i Haninge kommun och E4/E20 vid Vårby backe i Kungens kurva. I uppdraget ingår också att bredda väg E4/E20 och bygga en helt ny bro i Fittja, eftersom den nuvarande Vårbybron inte kommer att räckas till när de nya vägarna Tvärförbindelse Södertörn och Förbifart Stockholm möts i området. Till viss del följer Tvärförbindelse Södertörn nuvarande väg 259 som är en av länets mest olycksdrabbade sträckor men Tvärförbindelse Södertörn är en helt ny väg och kostar därefter, runt 10 miljarder, varav ungefär hälften finansieras i nuvarande plan. Tvärförbindelse Södertörn är ett utpekad projekt i regeringens nationella plan för infrastruktur, som presenterades våren 2018. Pengarna i den nu gällande planen räcker för att driva projektet framåt samt starta bygget men det krävs att vägen även prioriteras i kommande nationella plan för infrastruktur för att den ska få full finansiering.

Ett alternativ till en ny motorväg genom känsliga naturområden är att köra gods med tåg från Norvik. I juni 2020 körde Green Cargo det första tåget via det nybyggda industrispåret till Stockholm Norvik Hamn. Stockholms Hamnar har byggt drygt fyra kilometer industrispår för att koppla samman den nya hamnen med järnvägsnätet på Nynäsbanan, en investering på 800 miljoner kronor. Nynäsbanan har också rustats upp med partiella dubbelspår och mötesspår för robustare och säkrare pendeltågstrafik. Bullerskyddande åtgärder görs för att kunna utöka godstransporterna på banan. Men, det skulle behöva satsas mer på Nynäsbanan och på omlastningsterminaler i dess närhet samt ökad kapacitet på stambanan för att kunna köra tåg vidare på järnvägsnätet. Det kommer kräva investeringar men i jämförelse med Tvärförbindelse Södertörns 10 miljarder är dessa investeringar blygsamma. Dessutom skulle en satsning på storskalig godstransport via tåg ge just de klimat- och miljölfördelar som vi efterlyser inledningsvis. Dubbelspår till Nynäshamn skulle även skapa bättre förutsättningar för att utveckla pendeltågstrafiken på Södertörn.

Ett annat alternativ för godstrafiken till och från Norvik i stället för Tvärförbindelse Södertörn är utveckling av regional sjöfart, vilket kan göras till en stor del med befintlig infrastruktur i Mälaren och i skärgården. Det finns några initiativ för att transportera gods med sjöfart mellan Norvik och Västerås, och potential finns även för andra rutter. De nya klimatsmarta

transportlösningarna behöver främjas med lämpliga styrmedel på kommunal, regional och statlig nivå.

En välfungerande kollektivtrafik är förutsättningen för klimatomställningen. Därför är Spårväg Syd en viktig investering som tyvärr ligger långt fram i tiden. Att förlänga Spårväg Syd till Haninge skulle minska efterfrågan av biltransporter på Södertörn och behöver därför utredas.

Mot bakgrund av ovanstående föreslås regionfullmäktige besluta

- att regionstyrelsens hemställer till regeringen att påbörja ett utredningsarbete kring ökad kapacitet på Nynäsbanan för gods
- att uppdra åt trafiknämnden att ta fram underlag för hur utbyggnad av dubbelspår och eventuellt godsspår kan påverka och fungera och underlätta för pendeltågstrafiken på Nynäsbanan
- att uppdra tillväxt- och regionplanenämnden att utreda hur regionala sjöfartslösningar kan främjas i regionplanearbetet
- att uppdra trafiknämnden att utreda förlängningen av Spårväg Syd till Haninge.

Anna Sehlin (V)

Maria Mustonen (V)

Region Stockholm
2021-03-23

Motion från Jonas Lindberg, Catarina Wahlgren, Marit Normasdotter och Bengt Larsson angående Region Stockholms arbete med barnkonventionen, särskilt i fråga om barnets rätt till bästa möjliga hälsa.

Sedan 1 januari 2020 gäller FN:s barnkonvention som svensk lag. Det innebär att konventionen har fått en starkare juridisk ställning och har samma status som andra svenska lagar.

Barnkonventionen antogs redan 1989. Idag har alla länder i världen, utom USA, ratificerat konventionen. Sverige ratificerade redan 1990, men trots att den då blev juridiskt bindande visade det sig inte vara tillräckligt för att säkra barns rättigheter. Det var därför ett viktigt steg framåt att konventionen nu är svensk lag sedan ett drygt år

Alla beslutsfattare och berörda myndigheter måste säkra att barnkonventionen som lag ska respekteras och efterlevs på kommunal, regional och nationell nivå.

Region Stockholm har självklart ett eget ansvar för att så sker på alla områden. På regionens hemsida står det att ”Region Stockholm har en övergripande handlingsplan som stöd för att omsätta barnkonventionen i praktiken.” Problemet är att den handlingsplanen senast uppdaterades år 2011. Det är tio år sedan och långt innan barnkonventionen blev svensk lag.

Här krävs naturligtvis att regionen snarast framarbetar en helt ny handlingsplan som utgår från det faktum att konventionen nu är en lag som måste respekteras och följas på regional nivå. Det krävs därför en genomgång av barnens situation inom hela Region Stockholm och utarbetande av åtgärdsplaner så att barnens rättigheter säkras i enlighet med lagen.

Barnkonventionen omfattar 54 artiklar som utgör en helhet, men fyra av artiklarna utgör grundläggande principer som alltid måste beaktas när det handlar om frågor som rör barn. Dessa fyra principer är:

- Alla barn har samma rättigheter och lika värde.
- Barnets bästa ska beaktas vid alla beslut som rör barn.
- Alla barn har rätt till liv och utveckling.
- Alla barn har rätt att uttrycka sin mening och få den respekterad.

I konventionen definieras också att ett barn är en människa under 18 år. När det gäller det specifika området barnen och hälso- och sjukvården så finns en särskild artikel (nummer 24). Den slår fast ”barnets rätt till bästa möjliga hälsa och tillgång till hälso- och sjukvård och rehabilitering. Konventionsstaterna ska sträva efter att säkerställa att inget barn berövas sin rätt att ha tillgång till sådan hälso- och sjukvård.”

I de efterföljande konkreta punkterna betonas till exempel att:

- Säkerställa att alla barn tillhandahålls nödvändig hälso- och sjukvård med tonvikt på utveckling av primärvården.
- Säkerställa tillfredsställande hälso- och sjukvård för mödrar före och efter förlossningen.
- Säkerställa att alla grupper i samhället, särskilt föräldrar och barn, får information om och har tillgång till undervisning om barnhälsovård och näringslära, fördelarna med amning, hygien och ren miljö och förebyggande av olycksfall och får stöd vid användning av sådana grundläggande kunskaper.

Med denna kunskap i minne, kan vi se på Region Stockholms egen statistik i frågor som berör dessa i barnkonventionen fastslagna rättigheter.

Amningsfrekvens: Kungsholmen 86,6% att jämföra med Södertälje 59,8%

Barns exponering för tobaksrök: Danderyd 1,2% att jämföra med Skärholmen 18,8%

Övervikt fyraåringar: Bromma 4,2% att jämföra med Skärholmen 14,4%

Fetma fyraåringar: Bromma 0,4% att jämföra med Rinkeby Kista 4,9%

Kariesfria treåringar: Kungsholmen 99,1% att jämföra med Spånga Tensta 90,8%

Barn vaccinationstäckning MPR: Vaxholm 100% att jämföra med Rinkeby Kista 85,2%

(Källa: folkhalsokollen.se, som regionens centrum för epidemiologi och samhällsmedicin ansvarar för)

Barnkonventionen, som alltså är svensk lag, slår fast att alla barn har samma rättigheter och lika värde. Den slår också fast alla barns rätt till bästa möjliga hälsa. Det är uppenbart att så inte är fallet i vår region. Det råder dramatiska skillnader i barnhälsan. Denna djupa ojämlikhet, som får konsekvenser för hela livet, är tydligt kopplad till frågan om föräldrarnas klasstillhörighet, utbildning och inkomstnivåer. Statistiken visar till exempel att barn med föräldrar som har låg köpkraft på Kungsholmen uppgår till 8,8% att jämföra med Rinkeby Kista med hela 60,2%.

Det blågrönt styrda Region Stockholm har valt en marknadsliberal vårdmodell, med fri etableringsrätt, privat vinstintresse och många så kallade vårdval. Det är, som regionens egen statistik tydligt visar, fel modell för att uppnå barnkonventionens målsättning; barnets rätt till bästa möjliga hälsa. Vi kan ta sex stycken aktuella exempel som visar detta tydligt.

Första exemplet, för att barnets rätt till bästa möjliga hälsa ska kunna säkras måste det finnas geografiskt närliggande vård. Oavsett om man ser till vårdcentraler eller barn/ungdomsmedicinska mottagningar så är skevheten i etablering tydlig inom Region Stockholm. Det råder underetablering i socioekonomiskt utsatta områden, där vi vet att vårdbehoven bland de boende är större. Samtidigt råder överetablering i Stockholms centrala stadsdelar, där vårdbehovet är mindre. Till exempel har flera BVC har stängt ner i socioekonomiskt utsatta områden. Samtidigt har nya BVC öppnat i områden där det redan finns BVC och där det dessutom bor familjer som är socioekonomiskt och

utbildningsmässigt starka och därmed har proportionerligt mindre behov. Det är inte bara moraliskt förkastligt samt samhällsekonomiskt ansvarslöst att tillåta att barn med socioekonomiskt sämre bakgrund har sämre hälsa samt sämre tillgång till vård. Detta strider mot barnkonventionen och därmed mot svensk lag, lika som det strider mot HSL som fastställer att den med störst behov har prioritet till vård.

Andra exemplet är rehablinkerna i Kista, Spånga och Bromma som av regionen getts godkännande att upphöra med tilläggsuppdraget Behandling av barn och ungdomar med obesitas inom vårdvalsområdet primärvårdsrehabilitering. Just Kista har den högsta andelen fyraåringar med fetma (4,9%), där behövs denna insats mer än någon annanstans. Enligt uppgift beror denna nedläggning på att man inte fått till stånd ett fungerande samarbete med vårdvalsområde BUMM. Vårdvalen, som egentligen handlar om fri etableringsrätt för vårdföretag, medför således i detta fall att regionen inte kan agera på det mest effektiva sättet i arbetet mot barnfetma i det område där detta problem är störst i hela regionen. Detta är i strid med barnkonventionens artikel 24 punkt E.

Tredje exemplet är kvinnokliniken på SÖS. Eftersom regionstyret bedömer sjukhusens ekonomi som om det handlade om företag med industriell produktion kommer man helt fel i det som måste vara vårdekonomi. Kristin Wennmo Zuk, biträdande överläkare på Kvinnokliniken på Södersjukhuset menar att de nedskärningar som krävs från regionen innebär att patientsäkerheten sätts i fara. Detta är också i strid med barnkonventionens artikel 24 punkt D.

Fjärde exemplet är regionens nedklippta lista på förskrivningsbara produkter för barn som lider av celiaki. Det är en negativ särbehandling av sjuka barn, som slår särskilt hårt mot familjer med socio-ekonomisk utsatthet, och riskerar att påverka dessa barn näringsmässigt. Regionen ger denna subvention bara till barnet fyllt 16 år, vilket är i strid med barnkonventionen som klargör att ett barn är en människa under 18 år. Att inte kunna garantera näringsrika livsmedel för alla barn är dessutom i strid med barnkonventionens artikel 24 punkt C.

Femte exemplet är de långa köerna till BUP. Den långa väntan för att komma till rätt instans medför att barnen både får sämre hälsa och att de inte ges de rätta förutsättningar att klara sin skolgång. Det bryter mot barnkonventionen på flera punkter.

Sjätte exempel är det faktum att Region Stockholm är den enda region i landet som tar ut en avgift (120 kronor) för barns akutbesök. Detta tas till och med upp i utredningen "Barnkonventionen och svensk rätt" (SOU 2020:63) där det står: *"Det finns därför en risk för att rätten till bästa möjliga hälsa och tillgång till hälso- och sjukvården tolkas och tillämpas olika beroende på vilken region man tillhör eller vistas i. Som exempel kan nämnas Region Stockholms (lagliga) avgift för barns akutbesök, som saknar motsvarighet i andra regioner."* (sid 1014). Det är förvisso inte ett lagbrott, men Region Stockholm utmärker sig negativt i hela landet med denna orättvisa avgift, som slår särskilt hårt mot ekonomiskt utsatta föräldrar.

Utredningen "Barnkonventionen och svensk rätt" sammanfattar dessutom att det kan finnas behov av statlig detaljreglering vad gäller barnens rätt till bästa möjliga hälsa, och det är

uppenbart att det är Region Stockholm som avses i första hand: ”Så länge det inte är fråga om statlig sjukvård kan det därför finnas anledning att närmare detaljreglera vården och förutsättningarna för vård när det gäller barn. Exempel på sådan reglering kan vara att införa ett krav på att det ska finnas särskilda barnvårdscentraler och ungdomsmottagningar och att vården ska vara avgiftsfri för personer under 18 år. En sådan avgiftsfrihet skulle också på ett bättre sätt säkerställa att inget barn berövas sin rätt till bästa möjliga hälsa.” (sid. 1015).

Barnets rätt till bästa möjliga hälsa är en viktig del av barnkonventionen. För att nå det målet menar Vänsterpartiet att det krävs ytterligare särskilt riktade insatser till de områden i regionen som idag har de sämsta hälsosiffrorna för barn. Det kräver i sin tur en primärvård i egen regi. Vi behöver vårdcentraler som har tillräckliga resurser för att täcka det vårdbehov som finns, och för att bedriva välorganiserad uppsökande verksamhet.

En sådan helhetlig och genomtänkt hälso- och sjukvårdspolitik för jämlikhet måste vara befriad från vårdföretag med vinstintressen för att fungera. Det kräver en omfattande och progressivt paradigmskifte i regionens politik. Det kräver också att staten, regionen och kommuner tar sitt ansvar och säkerställer jämlika hälsofrämjande förebyggande insatser på förskolor, skolor, barnvårdscentraler, vårdcentraler och BUMM.

Men också innan ett sådant skifte möjliggörs så kan regionen redan nu besluta om åtgärder som är i enlighet med barnkonventionen. Att regionen har ett enormt budgetöverskott gör det lättare, också för ett blågrönt styre, att anta en plan för hur regionen ska uppfylla barnkonventionen.

Vi yrkar därför på:

Att regionen framställer en ny generell handlingsplan som utgår från att barnkonventionen nu är svensk lag.

Att regionen sammanställer statistiken för barnhälsan i hela regionen så att det kan ges ut ett samlat informationsmaterial om ojämlikheten i barnhälsa inom region, och att det kopplas till en särskild plan för hur målet: alla barns rätt till bästa möjliga hälsa ska kunna uppnås.

Att regionen redan nu slår fast att direkta brott mot barnkonventionen omedelbart ska åtgärdas, det handlar till exempel om att respektera att alla under 18 år ska definieras som barn utan undantag, att säkerställa att alla förlossningsenheter på sjukhusen är patientsäkra, att behandling av barn med obesitas måste garanteras oavsett var man bor, att BUP garanteras tillräckliga resurser för att snabbt arbeta bort de långa patientköerna.

Att regionen beslutar att avskaffa den avgift på 120 kronor för akut vård av barn, som Stockholm som enda region i Sverige tar ut. All hälso- och sjukvård för barn ska vara avgiftsfri i regionen.

Jonas Lindberg

Catarina Wahlgren

Marit Normasdotter

Bengt Larsson

Region Stockholm
2021-03-23

Motion från Jonas Lindberg, Catarina Wahlgren, Marit Normasdotter och Bengt Larsson angående: Förändrade regler för det s.k. fritt val-systemet för hörselhjälpmedel.

Vänsterpartiet anser att det s.k. fritt val-systemet för hörselhjälpmedel ska avskaffas. Men redan nu kan systemet reformeras så att det förbättras för patienterna.

Grundproblemet inom den primära hörselrehabiliteringen i Stockholms län är att en majoritet av mottagningarna ägs av två multinationella koncerner (Audika och Audio Nova) som även äger hörapparatillverkare. Genom ”fritt val”-systemet har hörselmottagningarna möjlighet att förskriva just de hörapparater som produceras inom den egna ägarkoncernen och det är alltför ofta ekonomiska incitament, snarare än brukarens behov som avgör vilken hörapparat som förskrivs.

Förskrivningslistor som omsluter perioden september 2019 till april 2020 visar detta med skrämmande tydlighet. 100 procent av förskrivningarna genom fritt val-förskrivningar från Audika och Audio Nova var till koncernens egna produkter. Företagen satsar också på reklamannonser som inte ger rätt information och ofta är vilseledande för de som behöver hörselhjälpmedel.

Rapporter från många personer visar också att hörselmottagningarna avstyr från regionens sortiment, ibland talar de inte ens om att det finns. De som går till undersökningen är ofta där för första gången, de är ovana och befinner sig i ett underläge. De pressas ofta till styrda köp. Många tror att de möter en vårdanställd, när de egentligen möter en försäljare.

Många patienter känner sig illa behandlade. HRF (Hörselskadades riksförbund) får ständigt rapporter från människor som känt sig utnyttjade och pressade i samband med utprovningsprocessen och vid köp av hjälpmedel. Tyvärr är de många som inte törs rapportera detta till patientnämnden, då de är rädda att komma i konflikt med sin mottagning.

De årliga rapporterna från det nationella kvalitetsregistret har återkommande visat att den primära hörselvården i Stockholms län tillhör landets allra sämsta. Fritt val har alltså gett sämre valfrihet (!) och lägre vårdkvalitet, samtidigt som den lett till högre kostnader för både regionen och enskilda individer.

Men trots alla problem som rapporterats och de brister som belysts i ett flertal utredningar och statistiska sammanställningar, så har Region Stockholm valt att hålla fast vid systemet.

Tillsammans med Skåne är Stockholm de enda regioner i hela landet som har "fritt val" systemet.

Vänsterpartiet anser att "fritt val" systemet ska avskaffas, men om så inte sker måste det till skärpta skrivningar som hindrar företagen att agera som de gör idag.

Vi föreslår därför följande förändringar i förfrågningsunderlagen, avtalen och regionens arbete med frågan:

1. Det behöver skarpare skrivningar om hur företagens annonser ska utformas. Där ska t.ex. alltid finnas med att man också provar ut det kostnadsfria upphandlade sortimentet. Att hörapparater inte behöver kosta något utöver förskrivningsavgiften.
2. Inför transparens om vad det kostar. Idag är det hemligt vad ett köp kostat för en patient, det ses som en företagshemlighet. Det gynnar företagen, men missgynnar patienterna.
3. Sammanställ prisjämförelser som görs tillgängliga för alla patienter som behöver hörselhjälpmedel. Idag finns ingen möjlighet att jämföra prisklasser och olika mottagningar.
4. Informationen om hörselvården måste förbättras inom regionen. 1177 har här ett särskilt viktigt uppdrag.
5. Regionens utgångspunkt måste fortsättningsvis vara att värna om patienternas intresse, inte företagens. Därför är det också avgörande att man fortsättningsvis utarbetar alla förslag som har med hörselvården i nära dialog med patientorganisationerna, t.ex. HRF.

Därför yrkar vi:

Att Region Stockholm omedelbart omarbetar det så kallade "fritt val" systemet i enlighet med ovanstående punkter.

Jonas Lindberg

Catarina Wahlgren

Marit Normasdotter

Bengt Larsson

Region Stockholm
2021-03-23

Motion av Maria Mustonen (V) om krav på hållbara biodrivmedel i kollektivtrafiken

SL-bussar på drivs idag med biodrivmedel och till en liten del med el, medan andelen av förnybara bränslen i sjötrafikens fortfarande är liten. Det finns planer för att elektrifiera trafiken vid kommande upphandlingar, vilket vi vänsterpartister ser positivt på.

Elektrifieringen är att föredra, men av olika tekniska och ekonomiska skäl är den fortfarande svår att genomföra i den delen av trafik där laddinfrastrukturen inte är utbyggd. Den delen av trafiken ska på kortare sikt fortfarande drivas med biodrivmedel.

Det finns stora skillnader mellan olika biobränslen när det gäller hållbarhet och klimatpåverkan. Cirkulära bränslen som framställs av avfall eller biprodukter är allmänt bättre ur hållbarhetssynpunkt. Däremot kan vissa biobränslen, till exempel HVO framställd av palmolja, vara rentav klimatskadliga. Palmoljaodling är även förödande för biologisk mångfald och social hållbarhet. Även inhemsk biobränsleproduktion hotar den biologiska mångfalden i våra skogar om den igångsätts i stor skala.

Biogas är det mest hållbara biobränslet och den används redan idag i SL-trafiken. Cirka 15 % av bussarna är biogasdrivna i dagsläget. Biogas är ett cirkulärt och närproducerat bränsle då den framställs av bland annat avloppsslam och matrester. Tillgången till biogas kommer även i fortsättningen att vara bra då Stockholms stad håller på att implementera obligatorisk matavfallsinsamling och investerar i en ny sorteringsanläggning i Högdalen.

I dagsläget är all drivmedelsanvändning inom SL-trafiken kravställd så att den ska uppfylla EU:s förnybarhetsdirektiv med hållbarhetsbesked från Energimyndigheten. Förutom biogas är det fritt för trafikutövaren att välja vilket biodrivmedel man vill köra med (RME, HVO, Etanol eller el). Biogasen är tvingande på de fyra depåer där infrastruktur för biogas finns (med rörledning direkt från reningsverken).

Vänsterpartiet ser att denna ”teknikneutrala” inställning i kravställningen bromsar omställningen till hållbara drivmedel. Till exempel är HVO ett ”lätthanvänt” bränsle eftersom den är kompatibel med befintliga dieselmotorer och anses vara driftsäker, medan andra mer hållbara alternativ kräver anpassningar och investeringar i fordonsflotta, infrastruktur, drift och underhåll.

Hållbarhetsbedömning av bibränslen är en komplex fråga eftersom den behöver omfatta ett stort antal faktorer, bland annat klimat- och miljöpåverkan, markanvändning, påverkan på biologisk mångfald och inte minst sociala aspekter. Dessutom är bränslenas påverkan beroende av råvaran och dess ursprung som kan variera stort inom samma bränsleslag. Livscykelanalys (LCA) kombinerad av analys av sociala konsekvenser (Social Impact Assessment, SIA) är exempel på verktyg för att erhålla en helhetsbild på olika bränslens totala påverkan. Olika hållbarhetsmärkningar och certifieringar kan vara ett annat sätt att få en helhetsbild på bränslens hållbarhetsprofil. Cirkulära, socialt hållbara bränslen med låg klimat- och miljöpåverkan behöver prioriteras i kravställningen vid trafikupphandlingar.

Mot bakgrund av ovanstående föreslås regionfullmäktige besluta:

- Att uppdra trafiknämnden att ta fram en prioriteringsordning för biobränslen utifrån klimat, miljö och sociala aspekter
- Att uppdra trafiknämnden att ställa krav vid upphandlingar utifrån prioriteringsordningen

Maria Mustonen (V)

Motion av Gabriel Kroon (SD) och Britt-Mari Canhasi (SD) om ett nytt trygghetspaket för vårdpersonal och patienter

Under flera år har Ambulansförbundets ambulanspersonal larmat om en allt mer otrygg arbetsmiljö. Det har rapporterats om hur ambulanssjukvårdare möts av skjutvapen, blir frihetsberövade och hotade till livet.

Yrkesgrupper som tidigare har behandlats med respekt och tacksamhet har på senare år fått utstå omfattande hot, skadegörelse och i vissa fall även utsatts för livsfara. Detta har i sin tur lett till att flertalet ambulansförare och sjukvårdare har valt att lämna yrket på grund av den omfattande stressen och den svåra arbetssituationen. De ökande hoten mot blåljuspersonal i vissa utsatta områden ställer allt högre krav på uppträdande och skydd även för ambulanspersonalen.

För att komma till bukt med otryggheten för ambulanspersonalen föreslår Sverigedemokraterna följande åtgärder:

- Skyddsutbildning för ambulanssjukvården och utveckling samt standardisering av dagens utbildningar till ambulanssjusköterska och ambulanssjukvårdare där självförsvarsutbildning och självskydd ingår. Därtill ska gemensamma övningar med polis om arbete i farlig miljö ska ingå i det ordinarie övningsutbudet.
- Taktiska enheter, alltså specialutrustade ambulanser med kravallhjälm, skottsäker väst, benskydd och hölsterförpackning.
- Region Stockholm hemställer justitiedepartementet om en lagändring som tillåter ambulansoperatörer kan "flagga" adresser där våld mot personal har förekommit tidigare.

Otryggheten i samhället med grova gängbrott och skjutningar i kombination med långa väntetider på akutmottagningar leder till hot och våld mot vårdpersonal, patient och patientens anhöriga. Nolltoleransen för hot och våld riktat mot vårdpersonal måste upprätthållas och krafttag måste tas för att skapa en trygg vårdmiljö, för såväl personal som patienter.

En utökad bemanning av ordningsvakter på akutsjukhusen är nödvändig givet dagens situation, och särskilda vårdplatser på akutsjukhusen för hotfulla, våldsamma och kriminella vårdtagare bör etableras för att skapa en ökad trygghet.

Arbetsgivaren, det vill säga sjukhusledningen och Region Stockholm, måste tydligt stå på vårdpersonalens sida. Anpassningar av arbetssätt, arbetslokaler och bemanning ska vara en övervägande del av framtida satsningar i sjukvården. Sverigedemokraterna vill framhålla följande åtgärder:

- Inget tiggeri ska tillåtas i Region Stockholms lokaler.
- Utökad kamerabevakning inom akutsjukhusen.
- Utvecklad säkerhetsutbildning för vårdpersonal i hantering av hot och våld, med uppföljning.
- Begränsat inträde för obehöriga på vårdavdelningarna.

Sverigedemokraterna föreslår Regionfullmäktige besluta:

1. Hälso- och sjukvårdsnämnden ges i uppdrag att, i linje med de enskilda trygghetsskapande åtgärderna som häri föreslås, stärka säkerheten för vårdpersonal och patienter inom sjukvårdsverksamheterna.

Gabriel Kroon (SD)

Britt-Mari Canhasi (SD)

Motion av Gabriel Kroon (SD) och Britt-Mari Canhasi (SD) om rättvisa folkhälsoinsatser

Hälso- och sjukvårdsnämnden antog under mars 2021 en ny folkhälsopolicy för hälsopreventiva och förebyggande insatser. Det antagna förslaget innebar en uppvärdering av det proaktiva arbetet för att bättra folkhälsan och minska användningen av akut-, och slutenvård.

Folkhälsoarbetet är i grunden uppdelat på enskilda insatser som riktas mot särskilda grupper som uppfattas ligga i riskzonen för kroniska sjukdomar, tillfälliga åkommor eller psykisk ohälsa. Eftersom den gruppen som tar del av en folkhälsoinsats även får ett ökat vårdutbud som är kollektivt bekostat av regionens medborgare, så krävs en rättvis prioritering och transparens. Vid avsaknaden av dessa kan andra grupper anse sig förbisedda och icke-prioriterade samtidigt som de är med och delfinansierar vårdinsatserna.

Ett exempel när vårdinsatser kan uppfattas som orättvisa är när de ges efter kriterier om bostadsort. I dessa fall används care-need indexet som fördelningsnyckel. Olika insatser så som hälsoinformatörer och utvidgade hembesöksprogram har avgränsats till enskilda geografiska områden baserat på deras CNI. De gruppbaseade insatserna har inte differentierat mellan skillnader inom socioekonomi i olika områden. Detta har i sin tur inneburit att enskilda individer boende i områden med högre CNI har exkluderats från insatserna.

Vi anser att Region Stockholm tillsammans med forskarakademin vid Karolinska Institutet bör utveckla analyskriterier för att ge folkhälsoinsatserna baserat på individuella behov. Detta innebär att kriterierna för att ta del av en insats inte skulle baseras på geografisk bostadsort och dess socioekonomi, utan exempelvis inkludera individer från hela regionen utefter deras individuella socioekonomi, eller delfaktorer så som fysisk aktivitet, kost med mer.

Sverigedemokraterna föreslår Regionfullmäktige besluta:

1. Hälso- och sjukvårdsnämnden ges i uppdrag att förtydliga att preventiva hälsoinsatser inte ges utefter kriteriet om geografisk bostadsort, utan baserat på individuella hälsoförutsättningar.

2. Hälso-och sjukvårdsnämnden ges i uppdrag tillsammans med Karolinska Institutet, utveckla arbetssätt och kriterier som möjliggör individbaserade insatser

Gabriel Kroon (SD)

Britt-Mari Canhasi (SD)

Motion av Gabriel Kroon (SD) och Simon Solberg (SD) om att upprätta en hemsida för kartläggning och betygsättning av vårdaktörer

I dag finns en uppsjö av olika aktörer inom Region Stockholms sjukvårdsystem. Grundtanken har varit att valfriheten kommer medföra en konkurrensutsättning och därtill premiera vårdcentraler med ett gott patientbemötande, korta väntetider och kvalitativ vård.

Samtidigt ser vi problem i att individer ofta har bristfällig kännedom om alternativa vårdaktörer, och aktörernas kötider. Att personligen kontakta samtliga vårdcentraler eller test-besöka samtliga är varken genomförbart eller eftersträvansvärt för individen.

I stället föreslår Sverigedemokraterna ett så kallat rating-stöd som uppdateras i realtid där patienter ges möjligheten att utvärdera sina vårdcentraler samt väntetiderna till de olika vårdaktörerna. Genom att samla informationen på en regiondriven hemsida möjliggör vi för den informerade individen att optimera dagens valfrihetssystem.

Sverigedemokraterna la under 2019, en motion med en liknande att-sats som då blev besvarad med hänvisning till att tjänsten håller på att implementeras. Nästan två år senare har fortfarande ingenting hänt. Uppdraget till hälso- och sjukvårdsnämnden bör därför återaktualiseras genom att bifalla denna motion.

Sverigedemokraterna föreslår Regionfullmäktige besluta:

1. Hälso- och sjukvårdsnämnden ges i uppdrag att omgående upprätta ett regionalt IT-stöd för allmänheten som synliggör väntetider för enskilda vårdmottagningar/vårdcentraler samt tillhandahåller en betygssättningsfunktion för patienter som besökt mottagningen.

Gabriel Kroon (SD)

Simon Solberg (SD)

Motion av Gabriel Kroon (SD) om minskade tolkkostnader med flerspråkiga vårdcentraler

Under de senaste mandatperioderna har kostnaderna för språktolk ökat kraftigt, mellan 2014 och 2018 ökade kostnaderna med över 20 procent. För innevarande mandatperiod uppskattas Region Stockholm kostnader till närmare 500 miljoner kronor över en mandatperiod.

Språk som arabiska, tigri med flera har utgjort den stora kostnadsökningen medan tolkning för funktionsnedsatta och minoritetsspråken kan antas vara oförändrad. Region Stockholm husläkarmottagningar har en uppsjö av flerspråkiga läkare och annan vårdpersonal som kan vara särskilt behjälplig inom vissa språk. Vi vill därför utreda en lämplig avtalsform för vårdcentraler som ackrediteras med kompetens inom utländska språk. I kombination den språkliga ackrediteringen vill vi vidare utreda hur individer i behov av språktolk särskilt kan styras mot vårdenheter som besitter språklig kunskap. Slutligen vill vi utreda möjligheten till en kartläggning av flerspråkiga vårdenheter, dit patienter med tolkbehov kan styras. Genom att koppla vårdpersonal med språkkompetens till patient i behov av språktolk så kommer språktolken att göras överflödig, vilket på sikt minskar tolkkostnaderna.

Sverigedemokraterna föreslår Regionfullmäktige besluta:

1. Hälso-och sjukvårdsnämnden ges i uppdrag att utreda en lämplig avtalsform för husläkarmottagningar med flerspråkig vårdpersonal.
2. Hälso-och sjukvårdsnämnden ges i uppdrag att utreda en lämplighet av att kartlägga och förmedla information av vårdenheter som har flerspråkig vårdpersonal.
3. Hälso-och sjukvårdsnämnden ges i uppdrag att överväga en patientavgiftsdifferentiering för att styra individer med tolkbehov till flerspråkiga vårdaktörer.

Gabriel Kroon (SD)

Motion av Msciwój Swigon (SD) om att utreda flexibla biljettpriser och alternativa periodbiljetter i Region Stockholms kollektivtrafik

Region Stockholm är i dag en kraftigt växande region där antalet resenärer i kollektivtrafiken ökar för varje år och följaktligen också trängseln. Under den pågående pandemin har antalet resenärer i kollektivtrafiken minskat kraftigt. Hemarbete har blivit allt vanligare för många stockholmare och mycket pekar på att förändrade resmönster är här för att stanna. Trots detta är det fortfarande och kommer att vara en hel del trängsel i kollektivtrafiken fokuserat på ett fåtal timmar om dygnet.

I dag används inga incitament för resenärer inom kollektivtrafiken att i större utsträckning anpassa sina resvanor efter tiden på dygnet. Resultatet är att under ett par timmar på förmiddagen respektive eftermiddagen är trängseln som störst. En sådan koncentration av resenärer under ett fåtal timmar skapar ett behov av att större delen av personal och fordon endast används vid specifika tidpunkter.

Det finns således ett tydligt behov av att minska trängseln under de få timmarna under dygnet genom att sträcka ut topparna och dalarna över fler timmar. Delvis också för att bemöta de framtida, post-corona, resvanorna för att kollektivtrafiken ska fortsätta vara ett attraktivt resealternativ för stockholmarna.

En utveckling av det nuvarande biljettprissättningen bör utnyttja befintlig kunskap om resmönster och använda biljettpriser som ett incitament för att sprida koncentrationen av resenärer under dygnet. Ett incitament i form av ett sänkt biljettpris kan då erbjudas till de resenärer med flexibel arbetstid som väljer att resa under lågtrafik. Prisnivån kan även anpassas utifrån särskilda villkor, likt dagens rabatterade priser och rikta sig till de som fyllt 65 år.

Koncentrationen av resenärer sprids då ut över fler timmar vilket innebär att trafikresurserna kan användas mer effektivt. Även nya resmönster som kommer att tillkomma efter pandemin, behöver studeras och flexibla biljetprissättning av periodbiljetter bör tas fram för att kunna bemöta det förändrade behovet och för att locka tillbaka resenärerna till kollektivtrafiken.

Sverigedemokraterna föreslår Regionfullmäktige besluta:

1. Trafiknämnden ges i uppdrag att utreda förutsättningarna och möjligheterna till flexibla biljettpriser och alternativa periodbiljetter.

Msciwoj Swigon (SD)